

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА ЗНАННЯМИ В ІТ-ПРОЕКТАХ

Мазуркевич А.Г.,

*аспірант кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: mazurkevychag@krok.edu.ua,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5016-3938>*

Висока конкуренція на ринку вимагає від компаній оперативності виконання проектів, мінімізації затрат і високого рівня якості. Орієнтація компанії на її стратегічні цілі додає ще одне обмеження – відповідність стратегії компанії. Компанія має дві групи цілей: спрямовані на внутрішній (підвищення вартості бізнесу та ефективності бізнес-процесів) та на зовнішній розвиток (підвищення продажів, вихід на нові ринки). Необхідно чітко розуміти цілі компанії та підбирати ті проекти, які дозволять їх досягти. При досягненні стратегічних цілей виникає необхідність управляти кількома різними проектами, ефективно використовуючи обмежені ресурси [1].

Для досягнення стабільних позитивних результатів проекти повинні бути легкокерованими. Розробка легкокерованих проектів вимагає діяльності в двох паралельних напрямках. По-перше, необхідно залучити всіх, хто робить ставку на проект (тобто всіх, хто може виграти при здійсненні проекту), до визначення конкретних цілей проекту і засобів їх досягнення. По-друге, необхідний пошук такого варіанту (серед наявних варіантів), який би забезпечував економне витрачання ресурсів при реалізації проекту.

Термін «знання» іноді ототожнюють з терміном «інформація». Однак у розуміння категорії «інформація» та її співвідношення з категорією «знання» існують певні відмінності. Інформацію найчастіше представляють як дані, які організовані та передані певним чином, як рух, пов'язаний з передачею знань. Інформація є базисом знань. Знання можуть бути визначені і як продукт використання інформації, та як інструмент для її інтерпретації. Вони залежні від соціального, технологічного контексту.

На думку М. Шпака, управління знаннями можна розглядати як нову технологію менеджменту, що в сучасних умовах набуває глобального характеру і має стати частиною філософії кожної організації, а також її корпоративної культури. О. Монахова визначає управління знаннями як технологію, яка охоплює комплекс формалізованих методів, а саме: пошук та отримання знань із живих та неживих об'єктів (носіїв знань); структурування та систематизацію знань (для забезпечення їх зручного зберігання та пошуку); аналіз знань (виявлення залежностей і аналогій); оновлення знань; поширення знань; генерацію знань [3].

Створення і розвиток системи інформаційного забезпечення в ІТ-проектах і на основі цього формування корпоративних знань передбачає управління ними. Підприємства, які приділяють значну увагу управлінню знаннями мають певні конкурентні переваги перед іншими підприємствами.

Інформаційні технології досягають великих масштабів їх застосування шляхом спрощеного доступу до інформації проекту та дотримання успішної комунікації між учасниками команди проекту. До складу інформаційних технологій не входять власні інструменти календарно-мережевого планування, а входять функції об'єднання із автоматизованими системами проектного управління [2].

При формування системи управління знаннями в ІТ-проектах треба враховувати, що знання можуть бути отримані з різних як зовнішніх, так і внутрішніх джерел. До зовнішніх джерел знань слід віднести: публікації; галузеві консультаційні послуги; спеціальні документи з галузевого знання; комерційні бази даних і системи експертних знань; галузеві і міжгалузеві конференції; курси, семінари, симпозіуми; інтелектуальний потенціал суміжних організацій; зворотний потік інформації від агентів ринку; зворотний потік інформації від споживача; потік інформації від постачальників; нові співробітники, менеджери-консультанти; наукові дослідження; вивчення передових методів роботи; співпраця, партнерство, стратегічні альянси і спільні підприємства; моніторинг середовища і сканування подій і тенденцій; засоби масової інформації (преса, телебачення, радіо) [4].

Особливим напрямком є міжнародний трансфер технологій, ефективність якого є складною проблемою. Тому в рамках управління знаннями створюється інтегрований та організований набір рішень, домовленостей, механізмів та заходів, пов'язаних з наданням технологій між компаніями. Прикладний характер технології вимагає додаткової комунікації. Тому охоплені не тільки формальні, а й неформальні взаємодії, які необхідні для передачі неявних знань, незахищених ноу-хау, формування навичок в процесі впровадження та на початкових етапах використання технології. Періодичний або постійний трансфер технологій вимагає спеціального планування, організації та забезпечення.

Управління знаннями в міжнародних ІТ-проектах має великий зовнішній аспект, який охоплює всі види зовнішньої співпраці та абсорбції знань. Це направлено на своєчасне, швидке отримання нових знань з мінімальними витратами за рахунок оптимального поєднання різних джерел знань, а також за необхідності найму фахівців. В результаті утворюються різноманітні інтернаціональні «спіралі» отримання знань в рамках інтересів корпорацій. Абсорбція нових знань із зовнішнього середовища здійснюється в платних або безкоштовних формах. Окремою проблемою в цьому є виявлення джерел релевантних знань та пошук фахівців [5].

Успіх діяльності в ІТ-проектах у ринкових умовах господарювання залежить від існуючої на підприємстві системи управління знаннями. Управління знаннями можна визначити як сукупність управлінських дій на засоби, методи та форми організації соціальних стосунків у ІТ-проектах, поширення та використання знань, спрямоване на підвищення ефективності цих процесів, що здійснюються у конкретних економічних межах.

Головна проблема управління знаннями на сьогодні полягає в тому, як скористатися цими знаннями, оскільки більшість з них «приховано» в головах

індивідів тобто співробітників фірми. Як показує зарубіжний досвід, вирішення задач управління знаннями можливо лише в тісному контакті між фахівцями самих різних сфер діяльності підприємства і фахівцями з інформаційних технологій, а головне – при зацікавленості вищого і середнього менеджменту підприємства в отриманні оперативного доступу до будь-яких інформаційних ресурсів ІТ-проектів в зручній, зіставній формі, для аналізу отриманої інформації в реальному масштабі часу.

Забезпечити успіх впровадження процедур управління знаннями в ІТ проектах має формування єдиної інформаційної інфраструктури, координуючим елементом якої повинен стати центр знань. Під центром знань слід розуміти критичний інтегрований ресурс ІТ-проекту, що включає бази даних, довідники, результати аудиту знань, спільноти, портали знань, навчальні матеріали, практичні рекомендації, резюме, та інші ресурси, які допомагають працівникам у знаходженні інформації і людей, що володіють необхідним знанням.

Отже, процес управління знаннями та інформацією в ІТ-проекті є фундаментальною основою координації функціонування та успішної реалізації проекту на всіх етапах його впровадження.

Список використаних джерел:

1. Василевська А. В. Управління проектами підприємства із використанням інформаційних технологій. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2012. № 1. С. 99–105
2. Кобиляцький Л. С. Управління проектами. Київ: МАУП. 2002. 200 с.
3. Монахова Е. А. Управление знаниями планетарного масштаба. Маркетинг. 2005. № 7. С. 36–44.
4. Новікова М. М. Організація системи управління знаннями. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. №7 (3). С. 134–137
5. Поляков М. В. Управління знаннями у міжнародних компаніях: теоретико-методологічні засади, основні напрями та механізм. Ефективна економіка. 2017. № 7. URL: <http://www.econotyu.pauka.com.ua/?op=1&z=5690>.